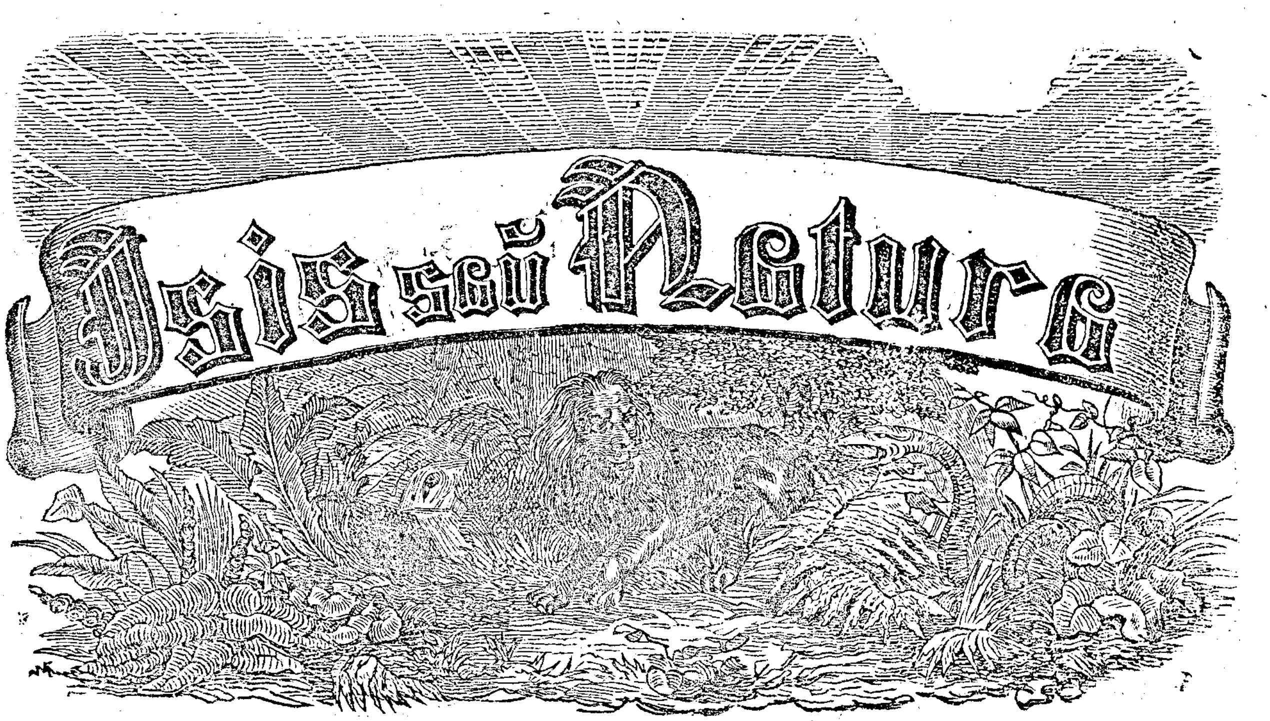

JURNAL

ПENTPȢ PESПÎNDIPEA ШTIINЦEЛОPȢ̆ NATȢPAЛE ШI ESAKTE, ÎN TOATE KЛASEЛE.

Pediџeatȣ̆

de

PROFESOR DOCTOR IULIU BARASH.

№ 30. (Anȣлȣ̆ aлȣ̆ tpeiлea) Бȣkȣpeшtĭ 15 Aвгȣstȣ̆, 1858.

Aepȣлȣ̆. III.

Desпpe вîntȣpĭ шi aлte fenomene че se пpodȣkȣ̆ în atmosferъ.

Aepȣлȣ̆ nȣ se aflъ totȣ̆ întp'ȣnȣ̆ feлȣ̆ de поsiцiȣne. O datъ este лiniшtitȣ̆, aлtъ datъ ronitȣ̆ de niшte вîntȣpĭ tapĭ; ȣneopĭ este лimпede, stpeвъzъtopȣ̆, aвîndȣ̆ o faцъ azȣpъ; aлte opĭ este tȣpбȣpatȣ̆, înkъpkatȣ̆ kȣ aбȣpĭ în kîtȣ̆ aчestĭ aбȣpĭ opĭ kъ pъmînȣ̆ în peџiȣnea de sȣsȣ̆ akoпepindȣ̆ чepȣлȣ̆ kȣ nȣopĭ, opĭ kъ se лasъ în жosȣ̆, fopmîndȣ̆ o чeaцъ kape akoпepe faцa пъmîntȣлȣĭ ka ȣnȣ̆ desȣ̆ вълȣ̆, opĭ kъ se skimбъ în пikъtȣpĭ de aпъ fopmîndȣ̆ o плoaie poditoape, шi kîndȣ̆ temпepatȣpa este foapte fpiгȣpoasъ, aчeste пikъtȣpĭ de aпъ înгiaцъ, se skimбъ în zъпadъ saȣ̆ пeatpъ. Din toate aчeste fenomene meteopoлoџiче, maĭ пe ȣpmъ вomȣ̆ вopбi întp'ȣn deoseбitȣ̆ aptikoлȣлȣ̆ kîndȣ̆ пe вomȣ̆ okȣпa kȣ kȣaлitъцiлe atmosfepeĭ. Însъ akȣmȣ̆ sъ вopбimȣ̆ чeвa desпpe вîntȣpĭ, desпpe fipea шi kaȣsa лopȣ̆, kînd se ȣpkъ în atmosfepъ.— Лa вîntȣpĭ tpeбȣe sъ deoseбimȣ̆ ȣpmъtoapeлe kȣaлitъцĭ, adikъ *dipekцiȣnea лopȣ̆*, *iȣцeaлa* шi *пȣtepea* пpekȣmȣ̆ шi *temпepatȣpa лopȣ̆* (adikъ, dakă sîntȣ̆ kaлde saȣ̆ pечĭ) шi *ȣmiditatea лopȣ̆* (daka sîntȣ̆ ȣskate saȣ̆ ȣmede). Пentpȣ a kȣnoaшte dipekцiȣnea вîntȣpiлopȣ̆, лe nȣmimȣ̆ dȣпe чeлe patpȣ пȣnte kapdinaлe: adikъ, *estȣ̆* (ръsъpitȣ̆), *вestȣ̆* (aпȣsȣ̆), *sȣdȣ̆* (miazъ-zi) шi *nopdȣ̆* (miazъ-noaпte). Întpe чeлe patpȣ пȣnte пpinчiпaлe, se deosiбeskȣ̆ iapъшĭ kȣ deoseбite nȣmipĭ шi peџiȣneлe din mizлokȣ̆, adikъ peџiȣnea opizontȣлȣĭ kape se aflъ întpe estȣ̆ шi nopdȣ̆ este împъpцitъ în peџiȣne

de nopdȣ-estȣ ши estȣ-nopdȣ, asemenea se ȣpmeazъ ши кȣ чеље-л-алте реџiȣnї. Însъ naвiгatoрiї каре аȣ тrebȣinцъ d'a кȣnoaшte кȣ deoseвiре, esaktitatea diреkџiȣneї вiнtȣriлорȣ, împartȣ orizontȣлȣ în trei-zeчї ши doaъ de реџiȣnї, adiкъ între fie-каре din чеље patrȣ пȣnte prinчiпале, аȣ пȣsȣ optȣ реџiȣnї sekondare. Пrintr'ȣnȣ instrȣmentȣ каре se кiамъ *џipsetъ* saȣ *sfîrлeazъ de вiнtȣ* (girouette), пȣtemȣ кȣnoaшte орї кîndȣ, de ȣnde вate вîнtȣлȣ. Diреkџiȣnea вîнtȣлȣї аре o mаре înfлȣinцъ asȣпра клiмеї локȣriлорȣ; fiindȣ къ daка вîнtȣлȣ вine de ла o клiмъ maї калdъ, adȣче кълdȣръ, dar daкъ вine de ла o клiмъ maї рече, adȣче frigȣ. De ачееа în Еȣropa вîнtȣriле каре вinȣ despre miazъ-noapte, adȣкȣ frigȣ ши чеље че вinȣ despre miazъ-zi, adȣкȣ кълdȣръ; вîнtȣriле каре вinȣ despre вр'o mаре, fiindȣ înкъркате de авȣрї ши de ȣmezeалъ, adȣкȣ пȣорї ши плоае; din kontra, вîнtȣriле каре sȣфлъ despre вр'ȣнȣ kontinentȣ, adȣкȣ ȣsкъчiȣne; de ачееа пentrȣ noї Еȣropeenії, вîнtȣriле каре вinȣ de ла апȣсȣ, adȣкȣ плоае; fiindȣ-къ în partea апȣсȣлȣї Еȣropeї se афлъ очеанȣлȣ челȣ mаре saȣ mаreа *Atлantiкъ*; darȣ вîнtȣriле каре sȣфлъ de ла ръсъритȣ, sîntȣ ȣsкате; fiindȣ-къ totȣ kontinentȣлȣ *Asieї* se афлъ în partea ръсъритȣлȣї Еȣropeї. Totȣ pentrȣ ачеастъ каȣзъ, церiле афлîndȣ-se în partea апȣсанъ a Еȣropeї, аȣ totȣ d'aȣna o клiмъ maї dȣлче de кîtȣ ачелеа каре sîntȣ пȣсе spre ръсъритȣ, мъкарȣ къ amîndoъ se афлъ totȣ sȣвtȣ ȣnȣ градȣ de лъцiме џeograficъ. Spre esemплȣ: Енглiтера ши Skoцiа аȣ o клiмъ мȣлtȣ maї dȣлче de кîtȣ o parte din Sвeџiа ши Norвeџiа ши кiарȣ din Рȣсiа еȣropeanъ, de ши sîntȣ toate sȣвtȣ o ачеашї лъцiме џeograficъ. Ачеастъ îmвȣнътъцiре a клiмеї din Енглiтера este продȣсъ de вîнtȣriле мърeї каре se афлъ аколо. Аша darȣ вîнtȣriле чеље maї фолоsitoare în Еȣropa пentrȣ rodirea пъмîнtȣлȣї, sънътatea oamenilорȣ ши animaлелорȣ, sîntȣ чеље каре sȣфлъ despre sȣdȣ-вestȣ în тimпȣлȣ калdȣ ши каре adȣкȣ o плоае калdъ miкшорîndȣ fȣria кълdȣriї ши ȣsкъчiȣniї aerȣлȣї; darȣ вîнtȣriле каре sȣфлъ de ла nordȣ-вestȣ în тimпȣлȣ frigȣrosȣ, adȣкȣ zъпadъ, îndȣлчindȣ frigȣлȣ челȣ ȣsкатȣ алȣ ерneї. Чеа maї mаре înфлȣinцъ asȣпра клiмеї, provenitъ din каȣsa вîнtȣriлорȣ, o гъsimȣ în клiмеле чеље foarte кълdȣroase. În ачесте клiме tropiче, ȣnde anȣлȣ аре нȣмаї doaъ timпȣрї (saisones), adiкъ ȣнȣ тimпȣ de кълdȣръ ȣsкатъ ши ȣнȣ тimпȣ de плоае; însoцirea ачелорȣ тimпȣрї se determinъ нȣмаї dȣпъ diреkџiȣnea вîнtȣriлорȣ. Аша вedemȣ în Indostanȣ (India orientaлъ) къ ла църтȣriле апȣсане, este priмъвaръ ши вaръ de ла Апрiлiе пînъ ла Noemвrie, iarȣ de ла Noemвrie ши пînъ ла Апрiлiе sîntȣ плоï; din kontra, ла църтȣriле ръсъритane але Indieї, de ши sîntȣ пȣсе totȣ sȣвtȣ ачеашї лъцiме џeograficъ, аȣ варъ, adiкъ кълdȣръ ȣsкатъ чеа maї tare, de ла Оktomвrie пînъ ла Martie, ши ачесте skimвърї sîntȣ продȣсе de deoseвiтеле вîнtȣрї (Monzȣns) че domneskȣ ла amîndoaъ църтȣriле.

Este кȣnoskȣtȣ къ чеа maї коvîrшitoare кълdȣръ domneшte neînчetatȣ în *Eџiptȣ*, ȣnde кiарȣ în лȣna лȣї Deкemвrie în ȣмвръ aratъ termometrȣлȣ o кълdȣръ de 18° grade R°, iarȣ în лȣna лȣї Maiȣ se ȣркъ кълdȣra пînъ ла 38 ши 40 grade; apoї este iaръшї кȣnoskȣtȣ къ ачесте deoseвite кълdȣрї sîntȣ каȣsate de вîнtȣriле каре вinȣ despre апȣсȣ, sȣфлîndȣ despre mаriле deserte nisipoase de *Saхara* ши din *Лiвia* ȣnde nisipȣлȣ este ferвîntatȣ de кълdȣra чеа mаре a soareлȣї.

În diреkџiȣnea вîнtȣriлорȣ trевȣе sъ deoseвimȣ реџiȣnеле de sȣsȣ ши de жosȣ але aerȣлȣї; fiindȣ-къ în ачесте amîndoaъ реџiȣnї, totȣ d'aȣna sȣфлъ doaъ вîнtȣрї kontrarії (împotrivitoare) în diреkџiȣnеле ши калitъцiле лорȣ. Аdiкъ, афлîndȣ-se o клiмъ рече лîngъ o клiмъ maї калdъ, гъsimȣ totȣ-d'aȣna în клiма чеа рече în реџiȣnea de жosȣ a aerȣлȣї sȣфлîndȣ ȣнȣ вîнtȣ iaръшї рече din ачеастъ клiмъ spre клiма чеа калdъ, ши din kontra în реџiȣnea aerȣлȣї de sȣs a клiмеї челеї речї, афлъмȣ ȣнȣ вîнtȣ калdȣ sȣфлîndȣ spre клiма чеа рече.

Ачесте кȣrioase fenomene se esплiкъ кȣ лецеа fisiкъ despre înкълzirea корпȣriлорȣ. Шtim къ aerȣлȣ (прекȣмȣ totȣ корпȣлȣ) se întinde ши se sȣвцiъ prin кълdȣръ, ши din kontra în frigȣ se îndeasъ ши se strînџe; шtimȣ asemenea къ aerȣлȣ totȣ-d'aȣna каȣtъ a se пȣне în eкiлiвrȣ; adiкъ daка ла ȣнȣ локȣ, aerȣлȣ este maї grosȣ ши ла алtȣ локȣ maї sȣвцiре, atȣnчї se îmпръштiе aerȣлȣ ка sъ fie de ажȣнsȣ ка ла amîndoaъ локȣriле sъ aївъ o de o potrivъ densitate (densité);

прin ȣрmаре fiindȣ-къ în реціȣнеа аерȣлȣї din-tр'о климъ рече, аерȣлȣ este ші елȣ рече ші маї греȣ de кîtȣ întр'о asemenea реціȣне din-tр'о климъ калдъ; de ачееа аколо sȣфлъ вîntȣ рече ка sъ пъstреze еквiлiбрȣлȣ, пе кîndȣ în клима чеа калдъ вине totȣ мереȣ аерȣ рече каре împinџе în sȣsȣ аерȣлȣ челȣ калдȣ че se афлъ аколо (fiindȣ-къ аерȣлȣ челȣ калдȣ este маї ȣшорȣ de кîtȣ челȣ рече); ачеstȣ аерȣ калдȣ, ȣркîndȣ-se în реціȣнеле de sȣsȣ, se дȣче spre реціȣнеле de sȣsȣ але климеї челеї речї, ȣnde акȣмȣ аерȣлȣ лiпseште de totȣ, spre а se пȣне iаръші în еквiлiбрȣ.— О simплъ еspерiенцъ не ва da о idee кȣратъ despre ачеstȣ fenomenȣ комплiкatȣ. În timпȣлȣ ерпеї кîndȣ афаръ este фрiгȣ ші în касъ калдȣ, лȣîndȣ о лȣмînаре а-пrinsъ ші ціindȣ-о ла кръпътȣра ȣшеї din афаръ, înкît sъ поатъ intра în întрȣ чева аер рече (însъ кîndȣ нȣ este вîntȣ афаръ), atȣнчї вомȣ ведеа къ ціindȣ лȣмînареа жосȣ, флакъра ва bate în касъ (fiindȣ-къ аерȣлȣ челȣ рече de афаръ вине în касъ), даръ ціindȣ лȣмînареа sȣsȣ, флакъра ва bate афаръ (fiindȣ-къ аерȣлȣ челȣ калдȣ de sȣsȣ din касъ, каре este ȣшорȣ, есе афаръ).

Каȣsа еширеї вîntȣрiлорȣ, de ші înкъ нȣ este еspлiкatъ кȣмȣ se каde, даръ челȣ пȣцінȣ штiмȣ фъръ îndoiалъ къ diферiнца temпераtȣреї în deosевitе климе жоакъ челȣ маї маре ролȣ ла fenomenȣлȣ ачеsta în кînȣлȣ аръtatȣ; de ачееа не пȣtемȣ еspлiка кȣмȣ поате барометрȣлȣ sъ не превеsteaскъ de венiреа вîntȣрiлорȣ; fiind къ, пе кîndȣ ла ноï atmosфера este sȣбціatъ, atȣнчї барометрȣлȣ каde, ші дȣпе пȣцінȣ timпȣ не поменiмȣ к'ȣнȣ вîntȣ рече вътîndȣ de ла ȣнȣ локȣ маї рече de кîtȣ este ла ноï, прекȣмȣ маї sȣsȣ амȣ еspлiкatȣ.

Între toate fenomenеле метеоролоџiче, вîn-tȣрiле sîntȣ челе маї de къпеtenie, fiindȣ-къ прiнtр'înseле se наскȣ toate челе-л-алте skim-бърï продȣsе în аерȣ.— Еле îndȣлческȣ ші în-търеskȣ deosевitеле климе; прiн мiзлочiреа лорȣ se продȣче роаъ, плоае, zъпадъ ші грiндiнъ; прiн еле se формеазъ нȣорiї ші se дiрiџе ȣнде sîntȣ de тревȣiнцъ.

În Еџinтȣ нȣ плоаъ нiчї одatъ; însъ прiмъ-вара кîndȣ кълдȣра soарелȣї este аколо foарте таре ші пъмîнtȣлȣ авîndȣ о маре tревȣiнцъ de ȣмеzеалъ, atȣнчї ȣркîndȣ-se аколо în atmosферъ вîntȣрï каре sȣфлъ неînчеtatȣ, адȣнъ нȣорiї дȣпе вîрфȣрiле мȣнцiлорȣ din *Нȣбiа* ші *Авisinia*. Ачеstї нȣорï аколо se sпаргȣ, ші варsъ о foарте маре кîtъцiме de апъ în рîȣлȣ *Нiлȣ*, atȣнчї ачеstȣ рîȣ se реварsъ ші акоперъ кîмпȣрiле semъnate. Нȣмаї прiнtр'ачеаstъ deosевitъ îмпреціȣраре, este Еџinтȣлȣ ȣнȣ пъмîнtȣ foарте роditорȣ, кîndȣ фъръ ачеаsta аръ fi челȣ маї steрпȣ нȣstiȣ.

Даръ дака вомȣ întрева: пентрȣ че Натȣра а фъкȣтȣ пентрȣ Еџinтȣ ачеаstъ deosевitъ пîndȣ-iалъ, ка пъмîнtȣлȣ sъ rodeaskъ нȣмаї прiн въръ-sареа Нiлȣлȣї ші нȣ прiн къдереа плоiї, ка пре-tиndenea? Ръspȣнsȣлȣ нi-лȣ дъ еspерiiнца; а-dікъ, s'а бъгatȣ de seамъ кîndȣ s'а întîmплatȣ sъ fi плоatȣ вр'о datъ în Еџinтȣ, atȣнчї tревȣе sъ se fi аръtatȣ перiкȣлоаse боале, фрiгȣрï реле, ші маї кȣ seамъ чiȣмъ (ла peste). Din контра, регȣлаtа въръsаре а Нiлȣлȣї пе fie-каре анȣ, къръцъ пъмîнtȣлȣ de оареші-каре въtъмъtоаре disпosiцiȣнї ші дȣпъ че Нiлȣлȣ se траџе înапоï, клима totȣ-d'аȣна se афлъ îмбȣнъtъцitъ.

Еsактitatea еширеї ачеstорȣ вîntȣрï îмпре-цiȣрȣлȣ Нiлȣлȣї, este atîta de регȣлаtъ, tокмаї ка ші toate *челе-л-алте fenomenе але натȣреї каре* есȣ регȣлаtȣ ла о перiоадъ determinatъ. О а-semenea регȣларitate а еширеї вîntȣрiлорȣ афлъмȣ ші ла ніште вîntȣрï каре есȣ în климеле tропiче ла ȣнȣ timпȣ хotърîtȣ. Ачеste вîntȣрï sîntȣ кȣ-носкȣtе sȣб нȣмiре de вîntȣрï *пasate* saȣ *аlisate* (*vents alizés*) despre каре вомȣ ворбi поате ла о алтъ окаziȣне, аколо вомȣ ворбi ші de вîn-tȣрiле челе марï ші фервiнцï, кȣноскȣтe sȣб нȣмiре de *samȣмȣ* ші *хаmзiнȣ*.

Sîntȣ în fine ніште вîntȣрï але кърора, каȣsа еширеї нȣ не este încъ кȣноскȣтъ, непȣtîndȣ еs-плiка о еширe а лорȣ дȣпе маї sȣsȣ еspȣsеле прiнчiпe. Dintр'ачеstеа вомȣ нȣмi аiчї нȣмаї вîntȣрiле челе вestite че есȣ din ніште каверне (пештерï) de мȣнцї лîнгъ орашȣлȣ *Чеzi* în Ita-лiа. Ачеstȣ вîntȣ sȣфлъ нȣмаї вара, înчепîndȣ de dimineaцъ ші пînъ seара; пȣтереа лȣї крешtе потрiвitȣ кȣ кълдȣра zилеї; даръ нȣ нȣмаї къ вîntȣлȣ ачеsta нȣ este перiкȣлосȣ, чї înкъ ші контрiбȣе пентрȣ sънъtatea локȣitорiлорȣ de а-коло.— Ȣнȣ asemenea вîntȣ к'о deosевitъ кȣа-лitate se афлъ ла о алтъ кавернъ de лîнгъ ора-шȣлȣ *Нiонȣ* în Франца. Вîntȣлȣ каре есъ din ачеаstъ кавернъ пе fie-каре dimineaцъ, este

ръкоritорȣ, ȣшорȣ ші folosește semъпътȣрелорȣ дȣпе кîmпȣ. Într'o време, локȣitорії ачестȣї орашȣ аȣ черкатȣ съ astȣпе гȣра ачестеї каверне ші nесtе пȣцінȣ timпȣ масліпії s'аȣ ȣскатȣ ші кіарȣ бȣкателе de пе кîmпȣ аȣ перitȣ, пînъ кîndȣ іаръші, fiindȣ sілiцї, аȣ destȣпатȣ каверна ші аȣ вълзȣт къ преsперitatea кîmпȣрілор провіне de ла вînтȣріле ръкоritоаре еșite de аколо.— Аша darȣ ведемȣ къ Natȣра аре непȣмъратe mізлоаче admірабіле ка съ поатъ ажȣпце ла ȣпȣ скопȣ, adікъ ла fерічірea пȣблікъ, ла консервацiȣпеа тȣтȣлорȣ fiinцелорȣ че sîntȣ, прекȣмȣ ші ла креацiȣпеа пȣоілорȣ fiinце, але кърора semînце sîntȣ пъstратe în sîпȣлȣ timпȣрілорȣ.

Дȣпе че амȣ ворбitȣ de вînтȣрі, вомȣ ворбі чева despre alte fenomene ale atmosferеї.

Faца atmosfereї este вînъtъ; însъ ачеasta пȣ este visівілъ de кîтȣ într'o depъrtare foarte маре, fiindȣ-къ atmosfera este transparentъ (strевъзътоаре) ші ачеastъ frȣmoasъ колоаре азȣръ, каре ноï о контрібȣimȣ черȣлȣї, пȣ este алтȣ чева de кîтȣ о пропрietate а atmosfereї.— Кîndȣ іа чіне-ва о stiклъ ȣȣцiре, strевъзътоаре, foarte пȣцінȣ колоратъ вînъtъ, atȣпчї ла о depъртаре mікъ пȣ ва ведеа нічї о колоаре într'ачеastъ stiклъ; însъ пȣпîndȣ maї mȣлте de asemенеа stікле ȣпа пеstе алта, atȣпчї пеапъратȣ ва ведеа о масъ вînъtъ, пе кîndȣ ачеstе stікле ворȣ перdе strеведереа лорȣ; totȣ asемене este ші ла atmosferъ. Ла о mікъ depъртаре, пȣ ведemȣ нічї de кȣmȣ аерȣлȣ, însъ кîndȣ ведереа поastръ îmбръцішеазъ ȣпȣ orizontȣ foarte маре, atȣпчї ні se арatъ лініа orizontȣлȣї акоперitъ къ о înfъшȣраре delікатъ вînъtъ. Пеntrȣ ачеаsta ші аерȣлȣ întregȣ каре îmпле toatъ înълцimea atmosfereї пînъ ла înълцiме de чінчї-ȣпре-zече mіле, пі se înfъцішеазъ ка о înfъшȣраре вînъtъ, азȣръ, акоперindȣ бolta черȣлȣї.— Însъ еșindȣ diminеаца într'о лімпеde zi пе кîmпȣ, ȣпde ведереа поаstръ îmбръцішеазъ ȣпȣ локȣ întinsȣ, atȣпчї ведемȣ къ обiектеле каре se вълдȣ de departe, прекȣмȣ mȣпцї, пъdȣрї saȣ tȣрпȣрї de бісерічї, sîntȣ învълite într'o înfъшȣраре азȣръ, прекȣмȣ ші toatъ лініа orizontȣлȣї, каре пе înконцiоаръ; darȣ ȣркîndȣ-se абȣрії în atmosferъ каре despartȣ atomеле аерȣлȣї, прін ȣрmаре каре slъбеsкȣ колоареа азȣръ а atmosfereї, atȣпчї orizontȣлȣ postrȣ se mъреште ші mȣпцiї, пъdȣріле каре аȣ fostȣ акоперitе ка într'о пегȣръ deasъ, se desemпъ кȣратȣ înaintea окілорȣ поstрії. Ачеаstъ еsперiiпцъ este кȣпоsкȣтъ кіар църапілорȣ de пе ла локȣріле mȣпtoase; чї, кîndȣ вълдȣ de dеnopte къ mȣпцiї înчепȣ а se аръта maї лімпезї, atȣпчї шtiȣ къ кȣрîndȣ ва веnі плоае saȣ fȣртȣпъ.

Обічінȣiнца din toate zілеле пе а fъкȣtȣ а пȣ maї лȣа în вългаре de seamъ frȣmoasa арmonie че еsistъ întrе таблоȣріле Naтȣреї ші transparinца аерȣлȣї. Кîmпȣріле, цеаріпіле каре ле ведемȣ în frȣmoasele zіле ка прінтр'ȣпȣ кristalȣ strелȣчitорȣ, пе продȣкȣ ȣпȣ efектȣ înкîntъторȣ de frȣmȣсеце. Înfъшȣрареа обiектелорȣ într'ȣпъ вълȣ азȣрȣ кîndȣ черȣлȣ este лімпеde, аре în sine чева maцiкȣ ші misterіоsȣ.— Naтȣра fъръ колоареа азȣръ а аерȣлȣї, аръ fi fostȣ mȣлтȣ maї пȣцінȣ frȣmoasъ de кîтȣ este акȣmȣ.—

(Ва ȣрma)

Ȣmбларе кȣ аеrostate saȣ балоане.

Posibilitatea d'a ȣmбла în аерȣ într'ȣпȣ балопȣ saȣ Аеronautü, este базатъ пе о леце fiзікъ еквалъ кȣ ачеia каре fаче ȣпȣ vasȣ съ ȣmбле пе апъ. Adікъ, întocmaї ка кораbia ші toate mъrfȣріле каре копрindе, trеbȣе съ fie maї ȣшоаре de кîтȣ ȣпȣ волȣmȣ de апъ еквалȣ кȣ волȣmȣлȣ кораbіеї, аша ші балопȣлȣ кȣ toatъ грeȣtatea че se afлъ пе dînsȣлȣ, trеbȣе съ fie maї ȣшорȣ de кîтȣ ȣпȣ волȣmȣ d'аерȣ еквалȣ în mъrime кȣ волȣmȣлȣ балопȣлȣї. În лȣmеа fiзікъ ка шi în soчietatea ȣmanъ, чеї ȣшорї sîntȣ maї sȣsȣ.

Darȣ spre а продȣче ка балопȣлȣ съ fie maї ȣшорȣ de кîтȣ аерȣлȣ, аȣ întrebȣinцатȣ доъ mізлоаче, adекъ ȣпȣлȣ konsistъ къ înкълzeskȣ аерȣлȣ копрінсȣ în балопȣ; кълчї кълдȣра întinde аерȣлȣ (ка toate корпȣріле) апоï аерȣлȣ întinsȣ se fаче maї рарȣ, прін ȣрmаре maї ȣшорȣ de кîтȣ аерȣлȣ îndesатȣ. Балоанеле лȣкрате дȣпе ачеаstъ metodъ, se пȣmeskȣ Montgolfiere (дȣпе

inbentorbл лорȣ). Балоанеле каре s'apaţъ ла noĭ în гръdiniле nȣбліче, sîntȣ лȣкрate dȣne ачеstȣ modȣ, adікъ fакȣ ȣnȣ sакȣ mape de mȣшama de fopmъ оваль, аbîndȣ гȣра лȣĭ жosȣ. În dpen-ţȣлȣ гъȣpeĭ se aflъ ка ȣn гръţарȣ. Kîndȣ ворȣ ка балоnȣлȣ sъ se sȣie, îлȣ ţinȣ кȣ гȣpa neste ȣnȣ fокȣ de nae; totȣ d'odaţъ nȣnȣ шi fокȣ nе гръţарȣ лînгъ гȣpa sa, aţȣnчĭ балоnȣлȣ înчene sъ se ȣnfле шi de sine se sȣe în sȣsȣ. Пînъ кîndȣ flакъpa apde înţp'însȣлȣ, пînъ aţȣnчĭ балоnȣлȣ toţȣ se sȣie, кîndȣ flакъpa s'a apsȣ, aepȣлȣ din пъȣnţpȣлȣ балоnȣлȣĭ se ръчешte шi елȣ каde жosȣ. Ла ȣnȣ asemenea балоnȣ, e кȣ греȣ ка sъ sȣe чine-ва nе dînsȣлȣ; къчĭ ţокȣлȣ шi кълdȣра îmnedeкъ anponiepea oamenілорȣ.

O sȣipe înţp'ȣnȣ балоnȣ.

O альъ metodъ maĭ nepfeкţъ nenţpȣ кonsţpȣкţiȣnea балоnȣлȣĭ, se înţpeбȣinţeazъ de кîndȣ Ximiea a deskonepitȣ gazȣлȣ idpoџenȣ, ачеstȣ gazȣ каре este de 14 opĭ maĭ ȣшopȣ de кîţȣ aepȣлȣ. Къчĭ акȣmȣ a fostȣ кȣ nȣţinţъ sъ ȣmnле балоnȣ кȣ ачеstȣ gazȣ каре'лȣ ȣnflъ fъкîndȣ'лȣ fъpъ кълdȣpъ mȣлţȣ maĭ ȣшopȣ de кîţȣ aepȣ. Балоанеле înţpeбȣinţaţe акȣmȣ nenţpȣ къльtopiiле oamenілорȣ în aepȣ, sînţȣ maĭ toaţe fъкȣţe dȣne ачеstȣ sisţemȣ; adeкъ fакȣ ȣnȣ sакȣ mape sfepiкȣ (кîte odaţъ de mъpimea ȣneĭ каse.) Ачеstȣ sакȣ ape o gaȣpъ каре noate sъ se înкizъ кȣ шȣpȣnȣ (benţiлȣ) шi de mȣшama ţape, ка sъ inţpe шi sъ easъ gazȣлȣ, opĭ totȣ d'o daţъ

орĭ învețȣ în кътъцимĭ foарte мічĭ. De dеssȣтȣлȣ балонȣлȣĭ este аtîрнатȣ кȣ frînгie о лȣнtре мікъ de пȣеле. În ачеastъ лȣнtре пȣне маĭ мȣлцĭ сачĭ плінĭ de nisinȣ. Кîndȣ а ȣмплȣtȣ балонȣлȣ кȣ rasȣ шi а astȣпatȣ шȣрȣпȣ, елȣ съ sȣе sȣsȣ кȣ о форцъ deosebitъ de маре шi кȣ ișцеала ȣпеĭ съџеаte se sȣе dреntȣ în sȣsȣ, trъгîndȣ кȣ dînsȣлȣ шi лȣнtреа кȣ оаменiĭ че se афлъ întр'-însa. Кîndȣ воiаџiорiĭ în аерȣ ворȣ съ se sȣе маĭ sȣsȣ, atȣnчĭ арȣнкъ жосȣ ȣпȣлȣ saȣ маĭ мȣлцĭ сачĭ кȣ nisinȣ ȣпȣлȣ dȣпе алtȣлȣ, балонȣл фъкîndȣ-se atȣnчĭ маĭ ȣшорȣ, se sȣе маĭ sȣsȣ; din контра кîndȣ ворȣ съ se погоаре în жосȣ, atȣnчĭ slъбеsk чева шȣрȣпȣ atȣnчĭ ласъ чева din razȣ шi балонȣлȣ se погоаръ маĭ жосȣ; însъ пȣ ласъ nічĭ odatъ съ еasъ totȣ razȣлȣ din балонȣ, къчĭ алтмintрелеа арȣ riska съ казъ жос кȣ о маре ișцеалъ шi съ fie zdробiцĭ.

În timпȣрiле поаstре съ daȣ în кanitaлеле Еȣропеĭ foарte desе репрезентацiȣпĭ de кълъторiеа ȣпора оаменĭ în Aerostate, маĭ кȣ seамъ în Парisȣ s'aȣ distinгatȣ în ачеаsta, D. Godard шi D. Pintevin. Ачешtĭ артiștĭ aȣ întрепрinsȣ întр'adeвърȣ niште кълъторiĭ în аерȣ foарte îndръзпitоаре шi периквлоаsе. Маĭ кȣ seамъ sîntȣ foарте îndръзпitоаре репрезентацiȣпĭ, каре D шi Madame Godard daȣ кȣ «*парашиtе*»; adeкъ кîndȣ балонȣлȣ s'a sȣitȣ sȣsȣ în аерȣ ла о înълциме аша de маре în кîtȣ аbia кълȣ ведe чіне-ва ка ȣпȣ мікȣ пȣнкtȣ sȣsрindȣ în аерȣ, atȣnчĭ îndatъ taie stрангȣрiле лȣнtреĭ, каре о цinе леgatъ кȣ балонȣлȣ; însъ, ка съ пȣ казъ лȣнtреа îndatъ жосȣ шi съ se факъ праfȣ îмпреȣпъ кȣ кълъторiĭ че se афлъ întр'însa, кълъторiĭ atȣnчĭ întinde ка ȣпȣ felȣ de парasолȣ (Parachute) каре'лȣ цinе пъsтȣрпatȣ; asta îмпеdeкъ къdереа foарте репеde а лȣнtреĭ. Astоpȣлȣ а възȣtȣ о асеменеа репрезентацiȣпе пе кîмпȣл пȣмit «Champe de Mars» la Paris. O dамъ s'a погорîtȣ кȣ парашиtȣ stîndȣ în пічioаре пе ачеаstъ лȣнtре мікъ каре sȣsра în аерȣ ла о înълциме fаbȣлоаsъ. O simцiре d'anksietate пътрȣndea тоцĭ sneктъторiĭ ла ведереа ачеsтȣĭ sneктакȣлȣ къ ȣпȣ омȣ sta în аерȣ ла о înълциме imensъ погорîndȣ-se totȣ мереȣ кътре пъмîntȣ паркъ каde din черȣ шi фъкîndȣ кȣ лȣнtреа ла fie-каре мinȣtȣ niште оȣчiлацiȣпĭ în кîtȣ ла орĭ-че мinȣtȣ se креdеа къ еаtъ къ каde жосȣ шi'шĭ zdробеште корпȣ! Dарȣ пеste кîteва мinȣte ачеаstъ dамъ s'a плiмбаtȣ întре черкȣлȣ sneктаторiлорȣ нрiimindȣ felічitaцiȣпĭ шi аплаȣdisемente ȣпаnimе.

Аша dарȣ о împedераtȣ къ пробˌлема ȣмблъреĭ омȣлȣĭ în аерȣ, întоктаĭ кȣмȣ поаtъ пе sȣпрафаца очеапȣлȣĭ, ачеаstъ пробˌлемъ zікȣ, s'a резолватȣ. Ба înкъ е посiбiлȣ къ în вiitорȣ ва пȣtea пȣне машina de ваnоаре în балоане пентрȣ а фаче ȣмблареа лȣĭ мȣлtȣ маĭ iște шi маĭ регȣлатъ de кîtȣ ла ȣпȣ балонȣ фъръ машinъ de ваnорȣ; къчĭ ȣпȣ балонȣ simплȣ este în ранорtȣ ȣпȣĭ балонȣ кȣ ваnорȣ, ачеiа че este о къраbie simплъ лîнгъ ȣпȣ vasȣ de ваnорȣ; însъ о копdiцiȣпе маре лinseште înкъ ла резолацiȣпеа перфектъ а ȣмблъреĭ оаменiлорȣ кȣ ваnорȣ în аерȣ, пrекȣмȣ ȣмблъмȣ кȣ vase de ваnорȣ пе апъ шi пе drȣмȣрĭ de ферȣ пе ȣsȣкаtȣ. Ачеаsta este посiбiлitatea d'a diрiџеа балонȣлȣ în аерȣ; къчĭ пînъ акȣмȣ n'a fostȣ кȣ пȣtinцъ а întреbȣinца о кîрмъ ла балоане sȣре але кîрмȣi, аерȣлȣ fiindȣ ȣпȣ mediȣлȣ преа sȣбцiре d'a fi бътȣtȣ кȣ вр'о кîрмъ. Апоĭ ȣпȣ балонȣ, ка ȣпȣ statȣ некîрмȣitȣ, sîntȣ лȣкрȣрĭ периквлоаsе.

Sпре а da лекторiлорȣ поштрiĭ о idee маĭ бȣпъ despре о кълъторie întр'ȣпȣ балонȣ, воmȣ чita аiчĭ парацiȣпеа ȣпȣĭ асеменеа кълъторȣ, каре este foарте intересаntъ шi foарте вie.

Ȣпȣ D. Silberstein s'a sȣitȣ ла Viena ла 19 Maiȣ апȣлȣĭ корепtȣ, întр'ȣпȣ балон împреȣпъ кȣ челебрȣлȣ Berg, вestitȣ кълъторȣ în аерȣ. Балонȣлȣ ера кеарȣ проприеtatea D-лȣĭ Berg.

Еаtъ парацiȣпеа D-лȣĭ Silberstein.

«Ла 19 Маiȣ dȣпе прinzȣ ерамȣ ла Арепа (tеаtрȣ de варъ) пе drȣмȣлȣ de ла Schoenbrun (лîнгъ Viena). O мȣлциме de оаменĭ ера adȣпацĭ аколо; окiĭ tȣtȣрора ера цintiцĭ пе ȣпȣ sакȣ овалȣ d'о мърiме imensъ, каре копрindea пînъ ла 18,000 пічioаре кȣбiче de razȣ. Елȣ stъ în аерȣ ла о мікъ înълциме пеste пъмîntȣ fiindȣ легаtȣ de пъмîntȣ кȣ мȣлте stрангȣрĭ tарĭ. Елȣ ера гаtа съ se sȣе în sȣsȣ, ка съ înчеапъ кълъторiеа sа. Кîndȣ амiчiĭ меĭ aȣ aȣzitȣ къ воiȣ съ факȣ шi еȣ ачеаstъ плiмбаре, венеаȣ ла мine zікîndȣ'мĭ «аĭ фрікъ?» алцiĭ aȣ fostȣ маĭ амаbiлĭ шi 'мĭ-aȣ zisȣ: «Domnȣле fъ testamentȣлȣ D-tале». Еȣ însъ ерамȣ хотърîtȣ шi ачеste кȣвinte пȣ m'aȣ декȣрацiаtȣ nічĭ de кȣмȣ.

Ла opa 6 $^1/_2$ seapa, D. Berg m'a кemalŭ zikîndŭ'mĭ «гръбеште-te, акŭmŭ не вomŭ sŭi.» Пpintp'o sълtape epamŭ în лŭntpea mikъ че epa легatъ de desŭбtŭл балonŭлŭĭ; o sлобоzipe de nistoлŭ a datŭ semnaлŭлŭ плекъpeĭ; noĭ atŭnчĭ amŭ tpasŭ stpanгŭpiле кътpe noĭ. Мŭлцimea stpira: «Ŭpa!» Шi noĭ amŭ fostŭ îmninшĭ sŭsŭ кŭ iŭцeaлa ŭneĭ sъцeцĭ.

Пoate sъ ne întpeбe чine-ва: dакъ amŭ tpemŭpatŭ în ачestŭ minŭtŭ? Eŭ воiŭ pъsnŭnde къ кeapŭ dакъ amŭ fi fostŭ fpikosŭ, totŭ n'amŭ aвea timnŭ sъ tpemŭpŭ шi sъ simцŭ вp'o fpikъ; къчĭ n'a tpeкŭtŭ nichĭ o жŭmъtate minŭtŭ de kîndŭ a sŭnatŭ клonotŭ, nînъ kîndŭ m'amŭ въzŭtŭ în înпълцimea aepŭлŭĭ. Noĭ mepцeamŭ кŭ балonŭ dpentŭ în sŭsŭ, întoкmaĭ ка fлакъpa ŭneĭ лŭmînъpĭ че se sŭie dpentŭ în sŭsŭ. Ачeastъ îmnpeцiŭpape a npodŭsŭ asŭnpa snektatopiлopŭ ŭnŭ mape efektŭ în kîtŭ toцĭ aŭ începŭtŭ sъ aплaŭde шi sъ stpiцe кŭ fpenezie. Dapŭ kîndŭ eŭ amŭ apŭnkatŭ ŭnŭ okiŭ din ŭшopŭлŭ meŭ tponŭ în sŭsŭлŭ aepŭлŭĭ, ne ачeastъ mŭлцime stîndŭ жosŭ adînkŭ sŭб nichioapeлe meлe, кŭ miĭ de гŭpĭ късkate, skoцîndŭ niшte stpiгъpĭ кape, în sŭsŭлŭ aepŭлŭĭ s'a aŭzitŭ кŭ o fopцъ maĭ mape,[1] atŭnчĭ mi s'a пъpŭtŭ къ s'a înneбŭnitŭ toцĭ жosŭ, шi ачeastъ sченъ foapte бizapъ, pidiкŭлъ m'a fъкŭtŭ de amŭ pîsŭ mŭлtŭ.

Акŭmŭ m'amŭ обiчnŭitŭ кŭ aepŭлŭ nŭpŭ de sŭsŭ, m'amŭ лiniшtitŭ шi amŭ apŭnkatŭ o ŭitъtŭpъ ne opizontŭлŭ кape mъ înкonцiŭpa. Din nopочipe, вîntŭлŭ a mepsŭ astŭ-feлŭ în kîtŭ a nŭptatŭ балonŭлŭ nostpŭ кътpe opaшŭлŭ Viena шi eŭ epamŭ întp'o asemenea noziцiŭne în кape s'a aflatŭ «Diaволŭлŭ шкionŭ» kîndŭ s'a ŭitatŭ din sŭsŭ în toate kaseлe opaшŭлŭĭ Madrid. Ка sъ ne ŭpкъmŭ înкъ maĭ sŭsŭ, noĭ amŭ apŭnkatŭ mŭлцĭ sачĭ кŭ nisinŭ ŭnŭлŭ dŭne aлtŭлŭ шi dŭne fie-кape apŭnкъtŭpъ amŭ simцitŭ къ ne sŭimŭ maĭ mŭлtŭ кътpe чepŭ, кape a fostŭ întinsŭ asŭnpa noastpъ кŭ воля sa azŭpie, stpълŭчitъ.

O îmnpeцiŭpape pemapкабiлъ a fъкŭtŭ asŭnpъ'mĭ o mape imnpesiŭne; asta este ŭnŭ sгomotŭ mape konfŭsŭ, ка kîndŭ apŭ fi aŭzitŭ чine-ва de denapte mŭлte mopĭ лŭкpîndŭ шi sгomotŭлŭ чeлŭ mape шi konfŭsŭ че fakŭ poateлe лopŭ kîndŭ se învîpteskŭ бъtînd anъ, шi лoвind netpiлe de mъчinatŭ; kîndŭ, zikŭ, a aŭzitŭ че-ва ŭnŭ asemenea sгomotŭ шi sъ'шĭ imaцine ачestŭ sгomotŭ îmŭлцitŭ întp'o sŭtъ шi o mie de ope, atŭnчĭ ва aвea o idee de sгomotŭлŭ че domneшte totŭ-d'aŭna în aepŭ, ла o înълцime mape neste пъmîntŭ; ачestŭ sгomotŭ npoвine de ла noĭ, лoкŭitopiĭ пъmîntŭлŭĭ. Dŭmnezeŭ tpeбŭe sъ fie în întp'adeвъpŭ ŭnŭ Atotŭ-nŭtepnikŭ ка sъ noatъ aŭzi шi a distinцe глasŭлŭ шi pŭгъчiŭne fieшĭкapŭia omŭ, în mizлoкŭлŭ ачesteĭ konfŭziŭnĭ sгomotoase че se sŭie neîntpepŭntŭ de ла пъmîntŭ кътpe чepŭ.

Amiкŭлŭ Berg a вpŭtŭ sъ ŭmбле кŭ ekonomie кŭ sачi de nisinŭ, dapŭ eŭ m'amŭ onŭsŭ шi fъpъ miлъ amŭ apŭnkatŭ saкŭ dŭne saкŭ шi dŭne fie-кape apŭnкъtŭpъ m'amŭ sŭitŭ totŭ maĭ sŭsŭ. Акŭmŭ s'a înfъцiшatŭ naintea okiлopŭ meĭ o sченъ sŭблimъ шi-'mĭ e neste nŭtinцъ s'o deskpie. Aepŭлŭ epa atita de лimnede шi de tpansnepintŭ în kîtŭ amŭ nŭtŭtŭ sъ îmбpъцiшezŭ к'o singŭpъ вedepe, toatъ kanitaлa (Viena) кŭ toate цeapa кape o înкonцioapъ nînъ ла întindepea de maĭ mŭлte miле цeorpafiче. Ачestŭ opaшŭ epa naintea mea, napкъ o kapte deskisъ, în кape am nŭtŭtŭ чiti toate feцiле eĭ d'amъpŭntŭ. Viena e mŭлtŭ maĭ fpŭmoasъ în ачeastъ nepsnektiвъ de *sŭsŭ, de kîtŭ este în жosŭ*, кŭ ŭлiцeле saле stpimte шi înкŭpkate. Anoĭ sъ'шĭ imaцine чine-ва къ чeле maĭ înaлte клъdipĭ, ла кape, fiindŭ жosŭ, aвeamŭ tpeбŭinцъ sъ sŭie mŭлtŭ kanŭ în sŭsŭ ка sъ ле въzŭ вîpfŭлŭ лopŭ; акŭmŭ ле вedemŭ кŭ вîpfŭpiле лopŭ foapte denapte de sŭб nichioapeле meле шi aшa de michĭ în kîtŭ mie mi s'a пъpŭtŭ къ въdŭ tŭpnŭpiле de zaxapŭ de жŭкъpie esnŭse ne fepestpeле kofetapiлopŭ!

Kîndŭ neamŭ sŭitŭ înкъ maĭ sŭsŭ, atŭnчĭ sгomotŭлŭ deskpisŭ maĭ sŭsŭ s'a mikшopatŭ din че în че maĭ mŭлtŭ; anoĭ kîndŭ amŭ ajŭnsŭ ла чea maĭ înaлtъ noziцiŭne, n'amŭ aŭzitŭ nichĭ ŭnŭ sгomotŭ. Noĭ акŭmŭ amŭ fostŭ maĭ sŭsŭ neste toatъ peцiŭnea aepŭлŭĭ ŭnde naskŭ sŭnete шi глasŭpĭ. N'amŭ aŭzitŭ nimikŭ шi în чea maĭ mape tъчepe se лeгъna балonŭлŭ nostpŭ кŭ noĭ ŭnde mi se пъpea къ mъ afлŭ în Пapadisŭ лeгъnatŭ ne apipiле înцepiлopŭ.

M'amŭ ŭitatŭ, npin întîmnлape жosŭ ла ŭnŭ шipŭ de вarone кape mepцea ne dpŭmŭлŭ de fepŭ. Noĭ, жosŭ ne пъmîntŭ admipъmŭ iŭцeaлa

ȣмблетȣлȣї mашінеї локомоtіве пе dрȣmȣлȣ de ферȣ, dарȣ акȣмȣ mі s'а пърȣtȣ къ локомоtіва кȣ toate вагонеле se tîрesк пе пъмînt шi абіа съ mішкȣ; atîtȣ de маре ера оріzontȣлȣ ведереї меле шi atîtȣ de iȣte ера ȣмблетȣлȣ балонȣлȣї nostрȣ!

Акȣмȣ неамȣ sȣitȣ шi маї sȣsȣ. Аколо амȣ intратȣ întр'о stратъ камȣ некȣлоасъ de аерȣ. Лекtорȣлȣ кȣріосȣ о съ мъ întребе: че аї вътȣtȣ акȣмȣ? Еȣ ръспȣndȣ: н'амȣ вътȣtȣ nimікȣ, dарȣ ȣнȣ nimікȣ каре рарȣ аре semenȣлȣ лȣї пе пъмîntȣ.

Амȣ вътȣtȣ мȣлте *nimікȣрї* пе пъмîntȣ: ȣ. е. амȣ îmпрȣмȣtатȣ ȣнȣіа банї шi ла zіоа skadenцеї, н'амȣ вътȣtȣ *nimікȣ*; алтъ datъ амȣ deskisȣ ȣнȣ жȣрналȣ, мȣлте жȣрнале марї шi н'амȣ гъsitȣ întр'însеле *nimікȣ*; ераȣ ȣнȣ анȣ шi епока în каре s'а фъгъdȣitȣ попȣлілорȣ мȣлте лȣкрȣрї, пе ȣрмъ, din toate ачестеа nimenea н'аȣ вътȣtȣ *nimікȣ*; алтъ datъ м'амȣ dȣsȣ ла teatрȣ, înкinȣindȣ'мї къ воїȣ гъsi оаменi-каре нетрече плъкȣtъ, шi în локȣ de рîsȣ амȣ късkatȣ гȣра шi în локȣлȣ плъчереї н'амȣ гъsitȣ *nimікȣ*. Astea sîntȣ нiшtе *nimікȣрї* foapte обічнȣitе жосȣ пе пъмîntȣ, dарȣ лîнгъ nimікȣлȣ че'лȣ гъseшtе чіне-ва аічї sȣsȣ în аерȣ, nimікȣріле пъмîntешtї sîntȣ imперfекtе. Аічї întокмаї амȣ нъtȣtȣ съ амȣ о idee de nimікȣл че ера în sпацiȣлȣ ȣніверсȣлȣї naintea креацiȣнеї лȣмеї.

Дȣпе че амȣ ешitȣ din ачеастъ stратъ de nimікȣ, амȣ вътȣtȣ кȣ adміраціȣне soареле аpȣнînдȣ кȣ о stрълȣчіре екlaтаntъ, рошiе ка fокȣлȣ, пе кîndȣ жосȣ ераȣ déжа невізівілȣ de мȣлтȣ timпȣ.

În ачестȣ momentȣ, неамȣ аfлатȣ 5000 пічоаре песте нівелȣлȣ орашȣлȣї, în хотарȣлȣ zъпеzеї етерне; аша sȣfереам мȣлтȣ de fріг dакъ ла sȣіреа mea în балонȣ нȣ ма'шi fi îmбръкатȣ în веsтiminte de iарнъ.

Амȣ înчеркатȣ съ skoтȣ о stрігаре în ачеастъ desертъ sinгȣратікъ шi tерівілъ; нічї ȣнȣ еко нȣ'мї а ръспȣнсȣ ла гласȣлȣ меȣ; ачеаsta м'а sперіатȣ întокмаї кȣмȣ ненорочітȣлȣ «Peter Schlemiel» (întр'о романцъ цермаnъ) s'а sперіатȣ кîndȣ а бъгатȣ de seамъ, къ корпȣлȣ лȣї н'арȣнкъ нічї о ȣмбръ ка ла тоцї оаменiї. Ка съ'мї ȣitȣ d'ачеастъ sперіетȣръ, амȣ îнчепȣтȣ съ кîntȣ веstitȣлȣ кîntекȣ «Ȣnde este патріа цермаnȣлȣї?» Negreшitȣ ачестȣ кîntекȣ нȣ s'а îнвредnічіtȣ пînъ акȣмȣ d'о asemenea «поziціȣне înалтъ» шi mi s'а пърȣtȣ ка о satiръ амаръ, къ ȣнȣ цермаnȣ, дȣпе че а кътатȣ пе пъмîntȣ nатріеа лȣї шi н'а гъsit'о, о кatъ întре черȣ шi пъмîntȣ ла о înълціме de 5000 пічоаре!

Dарȣ абіа амȣ terminatȣ кîntекȣлȣ меȣ шi îndатъ în мizлокȣлȣ ачестеї тъчерї амȣ аȣzitȣ ȣнȣ sgomotȣ stреinȣ, bizарȣ паркъ о tръsȣръ арȣ tрече ȣnde-ва апроапе лîнгъ noї. Întребîndȣ пе камераdȣлȣ меȣ: че ва съ zікъ asta? Елȣ 'мї а ръспȣнсȣ: asta este tȣнetȣлȣ каре naшtе întр'-ȣнȣлȣ din нȣорiї каре-se afлъ песте капітеле noastре. Ȣitъ-te, zіче елȣ, ачестȣ tȣнetȣ нȣ ажȣнџе жосȣ ла аȣzіреа локȣitорілорȣ пъмîntȣлȣї. Mi s'а пърȣtȣ къ паркъ tȣнetȣлȣ съ некъжеште zікîndȣ-не: че кътацї воï аічї sȣs?

Zъріndȣ кîtȣ-ва timпȣ, амȣ арȣнкатȣ din noȣ о ȣitътȣръ аsȣпра Viенеї. Dȣмнеzеȣле! Орї asta съ fie Vienna? Мъ întребамȣ: ачестȣ мікȣ нȣорȣ, паркъ о мікъ патъ de прафȣ ченȣшiȣ, съ fie ачеастъ капіtалъ веstitъ de ȣnde esе бінеле шi ръȣлȣ пеntрȣ алцїї milioane de оаменї? Че! Ачеастъ патъ оbалъ de мъріmеа ȣнеї mese обічнȣitе, паркъ лініtъ de пъмîntȣ авîndȣ нȣмаї ка ȣнȣ вîрfȣлецȣ în мizлокȣ, întокмаї кȣмȣ съ пȣне пе о масъ ȣнȣ бȣкеtȣ de flорї; toate ачестеа zікȣ, съ fie toатъ капіtала Viena кȣ веstiтȣлȣ сеȣ tȣрнȣ алȣ Sf. Stefanȣ? О simціре de sпаїmъ шi d'анкsietate м'а пътрȣнсȣ акȣмȣ. Кȣмȣ? În ачеастъ патъ мікъ оbалъ, ръsȣfлъ мaнте sȣте mii de оаменї? Амȣ ръsȣfлатȣ шi еї мȣлцї анї? În ачестȣ мікȣ нȣорȣ de пȣлбере каре îлȣ ведемȣ акȣмȣ, naskȣ шi креskȣ sȣте de mii de fiinцe ȣмане, шi морȣ алте sȣте de mii, цемȣ мȣлцї шi варsъ рîрї de лакрѣмї пînъ нȣ морȣ? În ачеастъ патъ мікъ батъ шaнте sȣте de mii de inimї оменешtї, пліне de пасіȣнї, авіdіtate, амбіціȣне шi invidie; ȣмблъ кȣ mîndріе ȣнiї din «чеї марї» în tръsȣріле лорȣ, каре seaмънъ аічї ка къsȣца ȣнȣї вірмешȣ, алцїї арȣнкȣ капȣ кȣ mîndріе în sȣsȣ паркъ ворȣ съ îнгъзȣрeskȣ черȣ кȣ капела лорȣ; пе кîndȣ алте mii, поате шi sȣте de mii fiinцe ȣмане dintре sексȣлȣ челȣ frȣмосȣ, паркъ ворȣ съ ковîршеаскъ пъмîntȣлȣ кȣ роkiле шi малакоавеле лорȣ. În ачеастъ мікъ патъ каре о ведемȣ акȣмȣ, se nimікъ поате пînъ ла tреї sȣте de mii de Малакоаве шi este înкъ локȣ пеntрȣ каsеле орашȣлȣї? Че міраколе! (Ва ȣрма)

Tiпъритȣ în Tiпографіеа Колеціȣлȣї Sf. Saва.